

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie skazanego **P. D.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 2025 r.,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 793/22,

utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej

z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt III K 160/22,

1) uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 793/22, i poprzedzający do wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt III K 160/22, a na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego,

2) kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Zbigniew Puskarski

Marek Pietruszyński

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 9 czerwca 2022 r. Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej, sygn. akt III K 160/22, w sprawie P. D., skazanego prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 15 marca 2021 r., sygn. akt IX K 930/20 i Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 30 czerwca 2021 r., sygn. akt III K 198/21, połączył orzeczone wobec skazanego tymi wyrokami kary pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył skazanemu okresy odbywania kary w sprawach podlegających łączeniu. Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy skazanego, wyrokiem z dnia 20 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 793/22, Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy. W sprawie nie sporządzono pisemnego uzasadnienia rozstrzygnięcia.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył powyższy wyrok w całości, na korzyść skazanego, zarzucając:

„rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 9 czerwca 2022 r., sygn. akt III K 160/22, na mocy którego połączono skazanemu P. D. kary pozbawienia wolności w wymiarze: 6 miesięcy (orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 15 marca 2021 r., sygn. akt IX K 930/20) i 3 miesięcy (orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 30 czerwca 2021 r., sygn. akt III K 198/21) i w ich miejsce wymierzono karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy tożsame kary pozbawienia wolności wcześniej weszły w skład kary łącznej orzeczonej wobec tego samego skazanego wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt IX K 632/21,

następnie zmienionym przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej wyrokiem z dnia 7 czerwca 2022 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII Ka 340/22, co skutkowało zaistnieniem ujemnej przesłanki procesowej, nakazującej umorzenie postępowania”.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz utrzymanego nim w mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzut podniesiony w kasacji, jak i argumentacja go wspierająca okazały się oczywiście zasadne, co skutkowało skierowaniem sprawy na posiedzenie wyznaczone w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje jednoznacznie, że Sąd Okręgowy, wydając zaskarżony kasacją wyrok, dopuścił się rażącego naruszenia wskazanych w petitum kasacji przepisów postępowania karnego, które to uchybienie implikuje konieczność wydania orzeczenia kasatoryjnego. Sąd Najwyższy orzekł zatem o uchyleniu zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go orzeczenia Sądu I instancji oraz umorzeniu postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że w chwili orzekania zarówno przez Sąd II instancji, jak i Sąd I instancji, w obrocie prawnym funkcjonował już wyrok łączny wydany przez ten sam Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej wobec P. D. w dniu 7 lutego 2022 r., sygn. akt IX K 632/21, prawomocny z dniem 7 czerwca 2022 r., mocą którego połączono skazanemu trzy kary pozbawienia wolności - dwie orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej o sygn. akt IX K 930/20 i III K 198/21 oraz karę łączną z wyroku łącznego o sygn. akt III K 1333/19. Sąd I instancji nie sprawdził informacji o toczących się postępowaniach względem P. D., choć w tym samym Sądzie toczyło się równolegle od 2021 r. postępowanie o wydanie wyroku łącznego o sygn. akt IX K 632/21, zakończone wydaniem wyroku łącznego, który uprawomocnił się na 2 dni przed datą orzekania w przedmiotowej sprawie. Co więcej, o ile Sąd Rejonowy nie dysponował wskazaną informacją w pozyskanych danych o karalności skazanego (k.

12-14), o tyle Sąd Okręgowy, pozyskując w toku postępowania odwoławczego aktualne dane o karalności skazanego, miał już wyraźną informację z KRK o wydaniu wyroku łącznego o sygn. akt IX K 632/21 (k. 58-61), obejmującego kary jednostkowe stanowiące przedmiot procedowania w sprawie wobec skazanego i mimo to pominął tę okoliczność.

W efekcie powyższych zaniedbań w obrocie prawnym funkcjonują aktualnie dwa odrębne wyroki łączne obejmujące te same wyroki wydane w sprawach o sygn. akt IX K 930/20 i III K 198/21. W realiach niniejszej sprawy ponowne połączenie tych samych kar przez Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej naruszało zasadę powagi rzeczy osądzonej, określoną w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., co uszło uwadze Sądu odwoławczego. Tym samym doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., której Sąd II instancji nie dostrzegł. Dodać w tym miejscu trzeba, że uregulowany w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. bezwzględny nakaz umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicata*), dotyczy również postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 listopada 2004 r., sygn. akt V KK 326/04, z dnia 3 października 2005 r., sygn. akt V KK 151/05, z dnia 30 listopada 2011 r., sygn. akt II KK 149/11, z dnia 10 lipca 2013 r., sygn. akt II KK 14/13). Nadto, zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2023 r., sygn. akt I KK 171/23, wydanie i uprawomocnienie się nowego wyroku łącznego wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej nie powoduje utraty mocy przez poprzedni wyrok łączny, bowiem skutek, o którym mowa w art. 575 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko wówczas, gdy spełnione są przesłanki tam określone, a zatem zachodzi realna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego.

Z uwagi na powyższe, należało uchylić chronologicznie później wydany wyrok łączny oraz utrzymujący go w mocy wyrok Sądu II instancji, a postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego umorzyć.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w treści art. 638 k.p.k.

Z powodów wskazanych powyżej, należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]

Zbigniew Puskarski

Marek Pietruszyński

Paweł Wiliński